

to et sufficiens ac perito confessor
 ri confiteatur peccata sua. Liberes
 voluntaria non coacta timo
 re verbis. ut pueri. vel timo
 re penarum temporalium vel infernali
 um principaliter. ¶ Verecunda
 ut erubescat et non se iactet vel
 mente gloriatur propter seculi va
 nitates aliquas. et precipue ibi
 confundatur ratio respectu di
 uine maiestatis offense. ¶ In
 tegra. ut nihil retineat de his
 que commisit. precipue de mortali
 bus. ¶ Secreta ut non publi
 ce sed occulte sacerdoti dicat
 peccata sua que cum possit ab
 soluere. Lacrimabilis ut do
 leat de peccatis commissis. et de
 testatur ea saltem intellectu rationis.
 ¶ Accelerata. ut que commisit
 peccata confiteatur. hoc tamen
 est de bene esse. ¶ Fortis. ut
 nihil dimittat pro verecundia
 ¶ Et accusans se et non ali
 os. nec in confessione se excu
 set et alios inculpet. Et sit pa
 rere parata. id est adimplere peni
 tentiam sibi iniunctam. et face
 re ea que habet necessario fa
 cere. ut aliena restituere si ha
 bet et huiusmodi.

¶ Finit pars secunda libri primi
 que est de scientia que requi
 ritur in confessore.

Incipit pars
 tertia primi libri de bonitate con
 fessoris. et habet decem. §. Et primo
 queritur de confessore duo de his habet. scilicet. tiorum
 dei. et zelum aiarum. §. i.

E bonita

de confessore in se in ex
 ercicio talis officii di
 citur Aug. de pe. di. vi. ca. Qui
 vult confiteri. Sacerdos ante
 quem statuit omnis languor in nul
 lo illorum sit iudicandus quam
 alio iudicare est promptus.
 Iudicans enim alium quem
 iudicandus condemnat seip
 sum. cognoscat igitur se et pur
 get in se quod videt alios sibi of
 ferre. Turet ut a se propiciat
 quequid in alio damnosum re
 perit. animaduertat quod deus quod
 dicitur. Qui sine peccato est ve
 strum. et. id enim liberauit pec
 catricem. quia non erat qui propi
 ceret lapidem. quod lapidaret
 qui se lapidandum cognosceret
 Nullus enim erat in peccato. in
 quo intelligit omnes fuisse reos
 nam venialia peccata se remit
 tebantur ceremonias. Si quod
 peccatum in eis erat criminale
 rat. Detiores ergo in his sunt sacer
 dotes se prius non edificantes

Tercia pars libri primi

illis q̄ dñs; obſuabāt iſidys
fm̄ em̄ Aug. Tho. ⁊ Alber
audiēs ꝑfeſſō; cū ꝑſcia mor
talis ꝑcti mortalit̄ peccat. cū
effectū ſacramenti ꝑfert cum
ſacrō. ſi non eſt ꝑꝑciſus vel
ſuſpenſus q̄ſtūcūq; alias ma
lus. Un̄ Aug. i. q. i. c. dictuz
ē a dño. Numeri ad Aaron.
Vos ponite nomē meū ſup
filijs iſrl. ⁊ ego dñs bñdicaz
eos. vt grāz traditā ꝑ ministe
riū ordinari trāſſūdāt hoīb;.
Nec volūtas ſacerdot; ꝑdeſ
ſe vel obefſe ꝑt. ſ; meritū bñ
dictionē ꝑſcēt. Qd̄ at̄ d̄r ea
dē. q. Remiſſionē ꝑctōꝝ non
dant avari ⁊ ſilia. itelligit̄ fm̄
glo. vel ſimplicit̄ d̄ ꝑꝑciſis. vel
ſi intelligat̄ de tolerari; . tales
nō dant ex merito vite. i. non
ſunt digni dare.

Duo q̄ debet h̄re ꝑfeſſor.

Ebet at̄ ꝑfeſſor ꝑci/
d̄ pueh̄re duo. ſ. timo
rē vñ ſiat circūſpect⁹
⁊ zelū aiāz vñ ſit ſollicit⁹ cir/
ca ea q̄ neceſſaria ſūt. Quātū
ad ꝑmū ꝑſiderare d̄; q̄ ip̄e eſt
mare enēū in tēplo dñi vbi la
uabāt ſacerdotes ⁊ leuite aiā
lia offerēda in ſacrificiū. vñ d̄
ex immūdicys a q̄b; illa ab/
luebant̄ effickbant̄ immūdi.
Unde Br̄e in paſtorali dicit

q̄ ſit plerūq; vt anim⁹ paſto/
ris audita tentatione ouis et
ip̄e tēte f. et ideo cū timore et
tremore debet poni. ⁊ non ſe
ingerere. ⁊ cū leuitate ⁊ cū riſi
bus inſtare. Unde in figura
moysi vt d̄; Ero. xxxviii. ſec
labiū enēū de ſpeculis mulie
ruz in q̄ lauarent̄ ſacerdotes
ſacrāſanctoz ingreſſuri. ⁊ ſig
nificat ſc̄pturā. vbi ſūt exem
pla ſanctaz animaz. ad quaz
debet ſepe inſpicere ad vidē
dum maculas ſuas ad intel
ligēdū inſidias diaboli. Un̄
ſubdit Greg. vbi ſupra. Hec
nequaq; ſunt timenda paſto
ri. qz deo ꝑſante cūcta ſubti
liter. tanto facil⁹ liberat̄ q̄s
a ſua. q̄nto miſericordi⁹ tenta
tione fatigat̄. Quantū vō ad
zelū dicit̄ Br̄e. q̄ nullū ſacrifi
ciū ita deo acceptū ē vt zelus
aiāz. Et fructū hmōi oſtēdit
Jac. v. c. vbi poſt ꝑmulgati
ones ꝑfeſſiōis dicit. Qui cō/
uertit ſecerit ꝑctōrem ab erro
re vie ſue. ſaluabit animam
eius a morte. et caritas ope
rit multitudinē ꝑctōꝝ. Non
aut̄ min⁹ trahunt̄ ad deū ꝑ
confeſſionē anime quādo di
ligenter fit q̄s ꝑ ꝑꝑdicatores
moderno tēpore. vt experien
tia docet. debet ergo non tar

dare q̄ vocatur ad hm̄di.
¶ Quō se h̄re debeat p̄fessor
erga penitentiā. 2 de q̄bus in-
terrogandū est in p̄fessione. 2
ibi h̄ius decē p̄ceptoz d̄calo-
gi. 2 h̄ius septē pctōz morta-
liū. 2 q̄ in p̄fessioe tria debet
obseruare interrogando con-
fessor. §. ii.

¶ Icit Au

gulti. de pe. di. vi. ca.
i. post mediū dicens.

Diligēs inq̄sitor subtilis in-
uestigator sapiētē 2 quasi a-
stute interroget a pctōre. qui
forsitan ignorat vel p̄ verecū-
dia vellet occultare. cognito
aūt crimine varietates ei⁹ nō
inuestigare dubitet 2 locū et
t̄ps 2c. q̄bz cognitio adit be-
niuo⁹ parat⁹ corrigere. 2 se-
cū on⁹ portare. h̄eat dulcedi-
nē in afflictōe. pietatē in alte-
rius crimie. discretiōz i varie-
tate. adiuuet p̄fiterē orādo et
alia p̄ eo bona faciendo. sp̄ iu-
uet leniēdo. p̄solando. sp̄z p̄
mittēdo. 2 cū op⁹ fuerit etiaz
intrepādo doleat loquendo.
instruat opando. sit p̄ticeps
laboris si vult esse particeps
gaudiū. doceat p̄seuerantiam.
Hec augu. ¶ Ex his verbis
Aug. patz q̄ nō sufficit audi

reconfessionē eoz q̄ sibi dicunt
a pctōre 2 ip̄z n̄ interrogare. nī
si eēt p̄sona in his bene p̄itaz
sciētificata q̄ sufficiēt scit di-
cere que optet. Sed cū p̄sōe
cōiter sint grosse in istis. etiaz
ille q̄ sūt in alijs negocijs mū-
di vel scientijs acuti. Jō per-
mittendū est dicere vnicuiqz
id quod vult. 2 eo ordine quo
vult. 2 de pctis q̄ p̄ se sufficiēt
ter dicit nō est itez interrogan-
dus. ne molestes eū in q̄ non
optet. Sed si aliq̄d nō bñ in-
tellerit. p̄cipue de mortali-
bus faciat sibi itez declarare
vt meli⁹ itelligat. De his h̄o
q̄ n̄ plene dixit. puta qz n̄ di-
xit circūstārias necessarias t̄
numez iutroga eū de his vt
plene dicat q̄ntū est necessari-
um. De illis h̄o peccatis q̄ n̄
dixit. nec scit p̄ se dicere inter-
roga eum.

¶ Quo ordine fieri debeāt in-
terrogatōes. 2 de q̄bz.

Ed Ray. 2 Host. i sū-
s ma dicūt q̄ itrogati-
ones fieri debēt de sep-
tē vicijs capitalibus 2 eozuz
sp̄bz 2 filiabz. de q̄bz h̄es. s.
diffuse. i. ij. pte. p̄ totū. nō tñ ē
interrogandū d̄ oibz. sed pl⁹
2 min⁹ fm̄ p̄ditidz p̄sonarū.
Sicut aūt q̄ p̄fiter nō habet

Tertia pars libri primi

necesse tenere magis vnū or/
dinē q̄ aliū dicēdo pctā sua.
ita nec p̄fessor interrogādo. tñ
ad meli⁹ memoriē p̄mēdādū
de q̄b⁹ dz interrogare. ⁊ de q̄/
bus iā interrogauit ne āplius
habeat triplicare ⁊ grūū ē te/
nere aliquē ordinē. ⁊ si placet
interrogare de decē p̄ceptis.
q̄ p̄tinent in istis p̄sib⁹. Unū
cole deū. nec iures vane p̄ ip/
sum. Sabbata sc̄rifices. ha/
beas in honore parētes. Nō
occisor eris. fur. mech⁹. testis
iniquus. Nō vlli nuptaz. nec
rem cupias alienā. Declarati/
onē hor⁹ versū habes infra
Post hō interrogatōem sup
decē p̄ceptis p̄ueniēs erit in/
terrogare sup septē vicij⁹ ca/
pitālib⁹. q̄ in h̄ p̄su p̄tinentur
Ut tibi sit vita sp̄ saligia vi/
ta. In ista dictōe saligia sunt
septē l̄re. a q̄b⁹ incipiūt noīa
septem capitaliū vicioz. Per
S hō intelligitur supbia l̄b
q̄ p̄p̄bendit vana gl̄ia. Per
A auaricia. Per L fetida lu/
curia. Per I inuidia. p̄ S gu/
la. Per I ira. Per A accidia
S⁹ anteq̄ interroget de pec/
catis prius querat de excōi/
cacione maiori. ⁊ si inuenit eū
aliqua sn̄ia irretituz. si habet
autoritatem super hoc absol/
uat prius. Si vero non ha/
bet autoritatem remittat ad
eum qui potest eū absoluerē.

¶ In interrogatiōib⁹ siēdis
tria debent obseruari.

Ho. in. iij. diē q̄ p̄fes/
sor tria debet obserua
re in interrogatiōib⁹ siē
dis. ¶ Primū est q̄ nō inro/
get oēs de oib⁹. sed interroge
tur p̄sone de pctis q̄ cōsue
rūt repiri in hominib⁹ illius
p̄ditionis ⁊ status. vt stipen
diarij de rapinis ⁊ incendijs
Clerici de symōia ⁊ horijs ob
missis. Adolescentes de luxu
rijs ⁊ hmōi. Unō a p̄ncipio
p̄fessionis decens est interro
gare confitētē de cōditōe sua
de exercitio ⁊ statu. an cleric⁹
an laicus. an solutus vel p̄u
gatus. ⁊ hmōi. vt prudenti⁹
inde possit formare interroga/
tiones. Et q̄stū est t̄pis q̄ fe
cerit vltimā p̄fessionē. ⁊ si fe
cerit penitentiam sibi iniun/
ctam. Et vtrum in statu grā
tie vel peccati mortalis.
¶ Secūdū quod debet obser
uare confessor est vt interro
gentur ipsi a remotis de pec/
catis. ⁊ in genere. non in vlti
tima specie ⁊ modo pecca/
ti subito. Ut si nesciebat

tale peccatum committere illud addi-
scat. et sic ducat in tetrationes.
Verbi gratia. Si fateat se commi-
sisse viciū luxurie. non statim in-
terroget confessor si seipsum suis
manibus polluit. et huiusmodi. sed ita
paulatim interroget de modo et
circūstantiis talis peccati commi-
si et huiusmodi. Tertium est quod in
peccatis carnalibus non descen-
dat nimis ad particulares cir-
cūstantias non necessarias. quia
hoc est seipsum in tentationibus indu-
cere. et ad inuentionem peccati
rū docere eos qui ignorat. et ali-
quā postea talia referunt in pla-
teis in derisum et scādalu; sa-
cerdotū. ubi gratia. Si vir fa-
teat polluisse mulierē extra vas
debitū. non ulterius querat confesso-
res in quibus parte corporis et quod. quia iam
habet ultimā spēs peccati. Alia ve-
ro turpitudines quibus miseri ho-
mines inueniunt. ipsimet si vo-
lunt exprimant.

¶ De circūstantiis peccatorum. et ibi
suis eorum. et quod circūstantie sunt
in quatuor specibus. §. iij.

Ed nota

¶ Confessor non solum debet
interrogare de mortali-
bus. sed etiam de circūstantiis quibus
aggrauant vel alleniunt. Unde
Inno. in. c. omnis. de pe. et re.

dicit. Sit discretus sacerdos et
cautus ut more patris medici su-
perfundat vinum et oleum vul-
neribus sauciatis. diligenter in-
rens peccata et eorum circūstantias
quibus diligenter et prudenter in-
quiritis intelligat quales ei debeat
prebere consilium. et cuiusmodi re-
mediū debeat adhibere diuer-
sis vtendo experimentis ad sa-
nandum egrotum. hec ibi. Ad il-
lud facit quod dicit Aug. de cir-
cūstantiis peccatorum. de pe. di. v.
c. consideret qualitate criminis in lo-
co. in tempore. in perseverantia. in perso-
ne varietate. quibus si fecerit in re-
tione. et de ipsius viciis multiplici
executione. Dis ista varietas
confitenda est et defendenda. Dolendum
est non solum quia peccauit. sed quia se
fortute et gratia peruenit. doleat ali-
orum vitam in sua fuisse corrup-
tam. s. suo exemplo. et commo-
dus quod dedisset primo suo exem-
plo bono. doleat de tristitia
quam intulit bonis peccando
et de leticia quam eis non ad-
hibuit. h. Aug. Que omnia intel-
lige secundum quod declaratur hic. Il-
las autem circūstantias quibus trahunt
peccatum in alteram speciem op-
tet necessario confiteri secundum
Tho. Alb. et alios doctores.
Alias enim circūstantias confite-
ri. cuius sint peccata venialia peccati.

Tercia pars libri primi

ors e hinc, no tñ e necessariu
Pe. d. pal. i. liij. dis. xvi. di. q.
nũerº circũstanciarũ pphedif h
flu. Quis qd vbi p q̄s q̄b
auxilij. cur q̄ mō q̄n. Rey. fo
addit octauã. s. q̄tiẽs. z vbi i
flu d̄z q̄b auxilij. ipe diẽ p
q̄s. Dicit q̄ q̄s p varietate p/
sonaz. z statº etatis sapie z or
dinis. et sic fuit grauissimum
pctm̄ ade. qz q̄nto q̄dº altior
rãto casus gũior z ingraticu/
do maior. Quid. vtz malum
qz phibitũ. vel ex genere suo.
vtz mortale vl veniale. an oc
cultũ vel manifestũ. z q̄stum
ad hãc p̄ditõez gũº fuit pec/
catũ chayn q̄s ade. quantitas
em̄ generis homicidij grauioz
est pctõ gule vl supbie. Ubi.
qz i loco sacro grauº peccat.
Per q̄s. quia traxit alios ad
peccadũ. qd est ppriũ diabo
li. vel q̄s posuit mediatores
ad malũ ppetradũ. qz pctõz
illoz est princeps. vl cũ q̄bus
p q̄b. z q̄s. Quoties nõ so
lũ q̄ntũ ad p̄sueudinẽ s; etiã
q̄ntũ ad nũez. q̄ numerus re
fert ad actionẽ. nõ ad obie/
tũ actõis. vbi ḡra. Si hõ in
iniusta p̄trectatione accipiat
saccũ plenũ mille florenis. est
tm̄ vnũ furtum. Si aut tres
florenos accipiat diuersi acti

bus successiue erũt tria furta.
qz i ipõ actu e pctm̄ sp eẽntia
lit. z iõ nõ p̄t vnũ eẽ i pluribz
actibz. Cur. An ex ifirmitate
vel ignorãtia vl elatõẽ. vl q̄li
intentõne fecerit. qz mortalia
pctã trahunt spẽm a fine. iõ h
diligẽter est explicandũ. Qui
em̄ furat vt mechẽt magis di/
cẽdº e mechº q̄ sur. z tñ vnũ
pctm̄ e i vno actu. s; hũs plu
res deformitates. Quo mō.
naturali vel innaturali. qz sp
e gũº i eodẽ genere. s. agẽdo
q̄s patiẽdo. Qũ. si i sacro tpe.
puta dieb; festinis vl alio tpe
z de pseuerãtia i pctõ.

Circũstancie pctõz p̄sitede
sũt in multiplici genere.

D decla

a rationẽ huiusmodi
scz qũ circũstantie
peccatoz sunt confitende. sic
dicit Pe. de palu. Circũstan
tie sunt in quintuplici genere
Prime sunt que nõ alleniant
nec aggrauant. sic ille q̄ nullã
importãt puenientiã vel p̄s/
cõuenientiã ad rõnem. nec ex
se nec ex suspitõẽ. vt furari cũ
manu dextra vel sinistra. et
istas p̄fiteri est supflũ. Se/
cunde sunt que alleniant. scz
que important puenientiam

vt facere malū ex bona inten-
tione vel ignorantia. et istas confite-
ri ē imperfectū. nisi fieret scā-
dalū confessorum. Tertie sūt q̄ im-
portāt discōueniētiā ex suspi-
tione. vt furari multū. et istas
cōfiteri est pfectum. quia ag-
grauāt pccm̄. nisi imineret p-
iculū sui vel cōfessoris vel al-
terius tertij. Sed qz nō mu-
tant speciē nec aggrauāt i in-
finitū nō ē necessariū eas confite-
ri s̄m Tho. Sed Pe. dic̄.
qz quāuis ista sit cōis opinio.
tutior tñ est alia. s. vt confiteant̄
eas. s. cū notabilr aggrauant
vt furari cētū multo grauius
est q̄ furari vnā. Quarte sūt
q̄ aggrauāt et mutāt speciē
nō tñ in infinitū gūat vt qñ
vtrūqz est veniale. vel qñ pri-
mū est mortale. scdm veniale
vt in speciebus gule. q̄rum vna
aduenit alteri. et sunt quāqz ve-
niales et quādoqz mortales.
et istas confiteri nō ē necessari-
um. nec illud est p̄ hoc qd̄ dic̄
Tho. et cōmuniter alij. s. qz q̄
mutāt speciē necessario sunt
confitēde. qz loq̄r de illis q̄ sūt
mortalia. Rō aut̄ quare nō ē
necessariū eas confiteri ē ista. qz
circūstantia est confitēda neces-
sario. nō qz mutat speciē. vt
patet in veniali. sed quia mu-

tat in infinitū. vt patet i mor-
tali. Sed circūstantia non
mutans in infinitū nūqz ag-
grauat in infinitū. quia intē-
dit penas et nō extendit. Ex-
tensio em̄ est infinita nec pōt
crescere. sed intensio est finita.
et semp pōt crescere. Nulla ḡ
talis q̄ non mutat seu aggra-
uat in infinitū est necessario
confitēda. Quinte mutant et
quāqz aggrauāt in infinitū. vt
quādo veniali actui puta ad-
gulam studiose p̄parataz ad-
ditur ebrietas vel notabilis
anticipatio horē in ieiunio si-
ne causa. Sed vtz in religio-
so sit mortale qd̄ alteri est ve-
niale. dicendū qz nō. puta di-
cendo verbū ociosū et hmōi.
nisi spēm mutaret. qz nubere
vl̄ velle nubere qd̄ secularibz
nō ē pccm̄ si s̄ fiat causa pro-
lis generande. vel veniale p-
pter voluntatem est mortale
religioso. p̄fesso. clerico vel or-
dinato. quia sacrilegiū est. nō
autem primi motus luxurie.
furti vel inuidie. quia nullus
vouet se non habiturum pri-
mos motus qui non sunt in
nostra potestate. Nec Pe. de
pal.

Circūstantie q̄ trahūt pccm̄
ad aliud gen^o sup̄t confitēde.

Tertia pars libri primi

E nota s^m Tho. in q^o
dā epla q^o ille circūstā
tie dicunt trahere pec
catū ad aliud gen^o. et iō d^o ne
cessitate p^ofitende q^o h^ont spēa/
lem repugnātiā ad aliqd^o p^oce
ptoz^o dīne legis Sicut furtū
simpl^r repugnat huic p^ocepto
nō furtū facies. Si vero fiat
furtū in loco sacro circūstan
tia loci illa repugnātiā h^oz
ad aliqd^o p^oceptorum q^o est
de veneratione sacramentoz^o
et addit noua species peccati
et sic de alijs

¶ Peccatū p^omissuz die festo
trahit ad circūstātiā aliā.

Icit Rico. de l^ora sup
D Exo. q^o p^octm mortale
p^omissum die festo ha
bet speciale repugnātiā ad
p^oceptū de sanctificatiōe festozū
et sabbati. q^o magis ē op^o ser
uile op^o p^octi q^o op^o manuale
Opus aut^o suile ibi p^ohibet et
sic ē mortale vltra p^opriā d^ofor
mitatē sue materie Ex h^o q^o cō
mittit i die festo h^oz aliq^o d^ofor
mitatē quā oportet confiteri
et in fine dicit idem Tho. q^o
illud q^o d^o circūstātiā non
trahentes p^octm ad aliud ge
nus siue speciē nō ē d^o n^ocūta
te p^ofitendas. nō ē referendū
ad nūerū p^octoz^o et eiusdez spe

ciei. q^o numeruz tenet p^ofiteri
si p^oct. q^o non est vnū sed ml/
ta. et hoc nota diligēter.

Dta tertō q^o cū cogita
tio cū deliberatiōe rō/
nis in actū p^octi morta
lis. s. deliberādi illū actū age
re. ē absq^o ope sit p^octm mor/
tale. iō ad singulas p^octoz^o spe
cies post p^octā opis interro
ga etiā de p^octis cogitationū
ill^o p^octi t^om. et de p^octis or^o. et
cū op^o alicui^o p^octi et delibera
tio mentis ad illud agenduz
absq^o ope sit eiusdem speciē
specialissime. s. differt s^o ma
gis et minus. vel p^ofectū et im
p^ofectum. q^o s. maius p^octm est
in ope q^o in sola cogitatione
iō etiā de circūstantijs h^omōi
cogitationū interrogādū est
puta si dicit penitēs se p^osesis
se cogitātib^o luxuriosis. q^o
hoc p^oct ē multipl^r et i diuer
sis speciebus. iō interrogēd^o
q^olitate iparū cogitationum.
vt si deliberauit tale peccatū
p^omittere cū soluta. q^o tūc for
nicatio est si ipse solutus est.
aut cū coniugata. q^o tūc adulte
rium est. aut cū p^osanguinea.
quia tūc incestus est. et sic d^o
alijs luxurie speciebus. et alio
rum viciozum.

¶ Peccatuz diuiditur in tria

Ro aliq̄li declaratōe p̄
 p̄ dīctoruz nota qd̄ dīc
 Tho. i. ij. q. xij. q̄ p̄c̄m
 diuidit̄ p̄ h̄ tria. scz p̄c̄m cor
 dis oris z opis. nō sicut p̄ di
 uersas spēs p̄lectas sic̄ dif
 ferūt speciebos z leo z capra
 sed sicut p̄ diuersos gradus
 peccati. sicut dom⁹ in funda
 mentū diuidit̄ in parietez et
 tectū sicut in spēs incōpleta
 Cōsumatio igit̄ peccati est ī
 ope. vnde p̄c̄m opis hz spe
 ciē p̄lectaz. Sed p̄ma incho
 atio ei⁹ est q̄si fundatio ī cor
 de. Scdus gradus ei⁹ est in
 ore. s̄m em̄ q̄ hz in mente p̄
 rūpit facile ad manifestandū
 p̄ceptū cordis. Terti⁹ grad⁹
 est ī cōsumatiōe opis. Patz ḡ
 q̄ hec tria p̄tinet ad vnā p̄fe
 ctā spēs. cū ab eodez motiūo
 p̄cedāt. Traciū⁹ enī ex eo q̄
 appetit̄ vindictā p̄us turbat̄
 in corde. scdō ī p̄ba p̄tuelio
 sa p̄umpit. tertio p̄cedit ad
 facta iūriosa. vt p̄cussionem
 z h̄mōi. z sic d̄ alijs q̄buslibz
 vt de luxuria. Nec t̄m sic̄ itelli
 gendū ē p̄ctā cordis eē spēs
 incōpleta. q̄si n̄ sint morta
 lia. imo q̄n̄ ī eis ē cōsensus de
 liberatiū⁹ ad act⁹ q̄ de se sunt
 p̄ctā mortalia. tales cogitati
 ones sunt p̄ctā mortalia. et si

non ita ḡuia sicut p̄ctā opis
 vt dicitū est Et q̄n̄ simul sunt
 cogitatio cū locutiōe z opere
 vnū est p̄c̄m. vt p̄tz de luru
 ria z alijs p̄ctis. Q̄n̄ p̄o q̄dā
 tpe deliberat fornicari. z alio
 tpe diuerso et distāti fornicar
 tur sunt duo peccata morta
 lia. ¶ De declaratiōe vero mo
 rosa aliq̄d dicitur suo loco.

¶ Regule q̄nqz cognoscendi
 p̄c̄m mortale a veniali.

D cognoscendū p̄o q̄n̄
 a p̄c̄m ē mortale vl̄ v̄ei
 ale nota q̄nqz regulas
 ¶ Prima est. quādo amor vl̄
 affectio ad aliquā creaturā. s.
 se vel aliā t̄m̄ crescit vel ē tam
 magnus q̄ in eo p̄stituit̄ vlti
 mus finis. id est q̄ nec actu.
 nec habitu ordinat̄ illam cre
 aturā. aut eius dilectiōez aut
 etiam seip̄m s̄m̄ deum. z vel
 let cū tali creatura contenta
 ri. z nō curaret̄ deū offendere
 aut ei⁹ p̄cepta trāscredi. p̄p̄
 illā creaturā. ita q̄ ibi ē aliq̄l
 p̄cept⁹ dei. si nō ē formal̄. ta
 men interpretatiuus. z ē frui
 tio creature. quia p̄ponitur
 creatura deo. vnde cuz aliq̄s
 vellet hīc cum creatura semp
 manere. nō curādo de eterna
 beatitudine. licet non sint sc̄p

Tercia pars libri primi

rudes de hoc interroga di vl tentandi. tamē tal' amor creature sp est pctm mortale. Quā aut aliq's diligit aliquā creaturā plus q̄ deus. sed pp r' b nollet deum offendere aut eocarere. nec eius amicitia pde re. talis amor creature nō est peccatum mortale. ¶ Secunda regula satis p̄cordat cum p̄cedenti. s. cum notabilē cōtra dilectiōez primi aliqd cōmittit. tūc est mortale peccatū. qñ s̄o nō. tūc est veniale. qñ s̄o aliqd fit s̄ dilectiōem dei p̄t attendi penes h̄ qd̄ repugnat charitati vel amicitie quā debemus ad deū h̄re super oīa. qñ at aliqd fit s̄ dilectiōem primi p̄t attendi penes ista p̄cepta legis natū re. s. qd̄ tibi nō vis fieri alteri ne facias. et qd̄ tibi rōnabilr et ex debito vis fieri. alteri facias. et p̄t etiā attendi penes scandalum actiuū qd̄ ego infero primo meo p̄ mala exempla sed in q̄ntū importat aliquid s̄ dilectiōem. vel quantū sit illud scandalū ad hoc q̄ sit mortale non precise determinatū est. qz in modico facere s̄ primū non ē mortale. aut i quo scandalizare. vnde qlbet attendat seipm qd̄ sibi vellz sic

ri. et qd̄ sibi nollz fieri. et p̄ qd̄ factū et non factū solueret in se et primū suū amicitia quā sil' h̄nt. ¶ Tercia regula quādo omittuntur s̄ p̄ceptuz dei et ecclesie. vel legis nature. vl superioris q̄ p̄cepta sūt d̄ necessitate salutis. vel s̄ votuz publicū vl puatū. vl s̄ iuramentuz licitū. et tunc ē mortale pctm. qñ s̄o citra tūc nō ē mortale. ¶ Quarta regla cū aliqd fit l' p̄mittit vl omittit s̄ cōsciam vere vel false dicentem aliqd pctm mortale. vel s̄ cōsciaz formidantem pbabiliter vel dubitative an aliqd pctm sit mortale. tunc semp est mortale. si cōscia non sit sufficientē instructa. ¶ Quinta regula d̄ actibus intus manentibus qñ q̄dem solam habz cogitationem de aliquo q̄ntūcunqz turpez vl malā absqz p̄placētia seu delectatōe vel p̄sensu tūc nūqz est peccatuz mortale. vl nullū. vl veniale. Quā s̄o est cōsensus in actū q̄ cēt peccatū mortale. tūc sp est peccatū mortale. quia de' volūtatē p̄ facto acceptat. qñ autē cum cogitatione aut cōplacētia est delectatio morosa in aliq̄ turpi. specialiter in libidinosis. tūc est mortale s̄m di.

etum Augustini esto qd nō sit
sensu in actū. s̄m s̄ dicitur
August. iudiciū ē de pctis in
terioribz. Ad qd etiā facit di/
stinctio sup̄ posita. de sensua/
litate z rōne. z de pctis preue/
nientibz z seq̄ntibz deliberati/
onē. Applicādo igit̄ septē vi/
cia capitalia q̄ nō sp̄ sūt mor/
talia. sed sūt male radices in
homie. ex quibz oriunt̄ septē
ventalia.

Que debeat seruare et scire
confessor vtilia et necessaria ī
ipso exercitio confessionis. s̄.
iiij.

Ultra ex

a cōicationē iuris cō/
munis sciat cōfel/
sor si penitens incidisset ī sen/
tentia cōstitutōis synodalis
ideo debet inuestigare de cō/
stitutōibz illi⁹ dyocesis. si q̄s
haberet. vel etiaz puincie vel
legationis. Ut melius possit
penitentibz puidere diligēter
querat de numero peccati. q̄/
ctis incidit in id vel illud. q̄a
hōmies sepe transcunt illud
leuiter. et de circūstantijs nō
necessarijs. z de pctō qd alte/
ri iam rite p̄fessus est nō que/
ras. cū nō teneat nisi in casu
in quo tenetur quis confessi.

onez iterare. de q̄ plene supra
in titulo precedenti. Et non
solum de peccatis opere per/
petratis. s̄ etiā peccatis cor/
dis. et de numero eoz que p/
sone p̄uipendūt interrogan/
dum est. Et qz s̄m Tho. i. ij.
peccatū cogitātōis z operis
in eadē materia sunt vnius z
eiusdem speciei. sed differunt
s̄m maḡ z min⁹. qz. s̄. pecca/
tū opis est grauius pctō cor/
dis. ideo etiā interroganduz
est de pctō specie z circūstan/
tijs necessarijs peccatoz cor/
dis. verbī gr̄a. Si dicit se in
mente solū deliberasse mulie/
rem cognoscere. interrogādū
est utrū solutā vel nuptā. vir/
ginē vel aliam. et qua die. z s̄
quia ipse faciunt illud pecca/
tum esse diuerse speciei. Et si
mulier est. facias eam ex trās/
uerso stare nec faciem ei⁹ aspi/
cias. quia facies earum ven/
tus est vrens. vt ait prophe/
ta. Sed nec virum decet fre/
quenter aspicere in facie. ne
eum erubescere facias vltra
q̄ oportet virosqz etiam gra/
ues et sapientes dulcius et
urbanius oportet reprehen/
dere. Rusticos grossos ac y/
dioras durius. ne peccata
sua paruipendant ex leuitate

Tertia pars libri primi

sermonis. Stimulatos & ex dolore & desperatione. Quoties quae peccata commissa sunt gravia commoventur & aia re expedit inducendo exempla David. Bagdalenae. Pauli. Petri. latronis. Et homines induratos & se excruciantes aggravare peccata commoventur offendendo eorum pericula. ex exemplo A. de. Saul. Jude et homines qui seipos desperarunt. Nota s. m. D. Ube. li. 8. off. ordi. q. illoz confessiones plus se audiente & libere q. magis indigere putant. v. l. q. raro venire solent. vel q. sunt extranei. v. l. quia sunt in maiori statu. vel d. quoz confessio speratur utilitas futura.

¶ Quod se habere debeat confessor audiendo mulieres.

Idem dicit de audiente tibi mulieres. caueant ne nisi in publico audiant. & nisi ab aliquo videant. nec mulierum imorem nisi quantum necessitas confessionis requirit. et eis qui nimis frequenter confiteri volunt assignet certum tempus extra quod ipsas non audiat. nisi alius colloquens se eis exponat. & sepe duris verbis & rigidis utatur circa illas potius quam mollibus. Hic ille. Et habet illas qui quotidie audiunt mulierculas. & faciunt

eis longas predicationes. vnde amittunt multum tempus & scanda. l. sequitur coram ipsis & in populo. ¶ Qualis & quanta debeat iungi satisfactio seu penitentia a confessore penitentibus. & quae se habere debeat a penitentibus iniungendo. §. v.

Quaeritur pro

in quibus peccato mortali est regulariter septennis penitentia iniungenda seu imponenda. ut habetur. xxij. q. i. ca. predicandum. in glo. &. xxxij. q. ij. ca. hoc ipsum. & §. sequenti. quod servabatur antiquitus. & ista septennis penitentia magis vel minus aspera s. m. varietates criminum maiorum vel minorum et circumstantiarum & propitiositas erat quae ut dicit Hiero. Apud deum non tantum valet tempus mensura quam doloris. nec tantum abstinencia ciborum quam mortificatio criminum. de pe. dis. i. c. mensura. Sed hoc die penitentia omnes sunt arbitrio confessoris taxanda considerat circumstantias criminum & personarum et homines extra d. pe. & re. c. de q. dicit cum Leo papa. xxvi. q. vij. c. Tempus penitentiae tue moderationis arbitrio sunt assignanda. puta diversorum aios prosperet esse duos Ray. Buil. et Spe. i. suo rectorio.

hoc tenent. et generaliter suetu/
do sic se habent. nec est id quod dicit
Greg. de pe. di. v. c. falsas pe/
nitentias dicitur quod non secundum au/
toritates sanctorum patrum pro qualitate
criminum ponunt. Hoc enim in/
telligitur secundum Ray. cum sine neces/
sitate rationabili dimitterent pe/
nitentie antiquae taxate. Nam ultra
illa communi penitentiam septemque
pro quolibet peccato mortali in gene/
re ponunt alie penitentiae maiores et
minores pro certis peccatis put
habet in diuersis capitulis de
cretaliu et decretorum. quod quod contra
non dantur hic non pono que
plene habent in summa confessio
rum. li. iij. tit. xxxiij. q. cxxv. tit.
de pe. et re. ubi ponuntur casus.
lvi. de homicidio. ¶ Est autem satis
rationabilis causa non dandi homicidii
penitentias indispositio penitentiu
et etiam aliquando non sufficeret tempus
vite. Nam et Ray. et Hostie.
dicunt. de confessio talem dare
penitentiam quam verisimiliter credat il/
lum implere. ne ipsam violando
deterius sibi contingat. quod si ma/
gna peccata commisit. et dicit se pe/
nitere. sed non posse aliquam du/
ram penitentiam facere. animet enim
ad hoc confessor ei ostendendo gra/
uitatem peccatorum. et pro penitentias pe/
nae sibi prope debitarum. et sic
tandem iniungat ei penitentiam quam

libere suscipiat Et si sacerdos
non potest gaudere de omni moda
purgatioe eius. saltem gaudeat quod
liberatum a gehenna transmittit
et ad purgatorium. Itaque ut
dicit Hostie. confessor nullo modo
debet promittere peccatores despera/
tum a se recedere. ar. xxvi. q. vi.
prosuper. sed potest imponat ei vnum
preceptum. vel aliud leue. et alia bo/
na que fecerit. vel mala que tolera/
uerit sint ei in penitentias. Concor.
Tho. in hoc. Hoc tamen sane in/
telligitur. videlicet si ipsum alius penitet
et dicit se peccatum facere quod de/
bet sed hoc non penitentiam sufferere non
posse. tunc prope hoc quantumque de/
liquit non debet dimitti sine ab/
solutioe ne desperet. Sed si di/
cit se non posse dimittere odium
vel caste viuere. vel aliter sum
non velle restituere. vel arte di/
mittere quam sine mortali pec/
cato exercere non potest. vel
aliud homicidii. cum possit. nullo
modo debet absolui secundum Tho.
De. de pal. et Alber. quod ut dicit
Greg. xi. q. iij. c. Tunc vera est
absolutio sacerdotis. cum inte/
rim sequitur arbitrium iudicis. i.
dei. qui nunquam absoluit impe/
nitentem. de pe. disti. i. c. nemi/
nem. Sacerdos autem nul/
lam debet committere falsitatem
in sacramentis veritatis. vñ et

Tercia pars libri primi

de pe. di. v. c. ffes nros amo
nemus vt falsis penitētijs a/
nimas laicoꝝ decipi nō pati
ant. falsas pñias dicit cū sic
agit de vno vt nō recedat ab
altero. Uex si tal' pctm̄ pure
vult p̄fiteri. d3 audiri ei⁹ con
fessio. vt d3 extra de pe. 7 re. c.
q̄ ddam. 7 sibi aliqd debz in
iungi. nō tamen absoluendo
eū. sed ei declarando q̄ ppter
hoc nō est absolutus. sed tam̄
satisfaciat p̄cepto ecclesie an
nual' p̄fessiois fiende. 7 horre
tur eū q̄ faciat oē bonū quod
p̄t. vt de⁹ cor eius illustret ad
pñiam. vt d3 de pe. di. v. c. fal
sas. 7 sic n̄ ē dimittēdus sine
p̄fessione ne desperet. q̄ si in
stet p̄ absolutiōe oñ dēgo scā/
dalū et desperationem si non
absoluat nullo mō debz ei as
sentire. l3 tamen ei declarare
q̄ fieri nō p̄t. nec iuuaret euz.
Et si p̄manet in scandalo nō
est curandū. quia est scanda
lū phariseoz. xi. q. iij. ca. inter
verba.

¶ Qualiter se habere debeat
confessor penitētijs iniūgen
do penitentijs.

¶ Imponēdo pñias
i ne vilescat autoritas
ecclesie arbitretur cōfes
sor. et ne p̄tās clauū p̄tēnat.

de pe. di. i. c. sūt q̄ arbitranf. l.
di. c. absit. 7. c. siqs p̄postera.
minus malum est si q̄q̄ cō
tingat errare q̄ erret dando
nimis parua q̄ nimis mag
nam. vt dicit Chyff. xvi. q.
vii. c. alligant. q̄ vt ibi d3 me
lius est reddere tōnez deo de
nimia misericōdia q̄ de nimia se
ueritate. Si em̄ benign⁹ ē de
us. vt q̄d sacerdos vult eē au
sterus. exemplū habemus a
xpo. vt dicit Ray. Qui nullū
vnq̄s grauē imposuit pñiam
sed dixit. Uade 7 ampl⁹ no
li peccare. 7 ad hoc marie d3
attendere confessor excidere
ab eo causas 7 occasiōes pec
catoꝝ. puta si conuersatio ei⁹
cum aliquo vel aliqua est oc
casio ei alicui⁹ ruine. debet i
ponere sibi q̄ dimittat si p̄t
7 h̄mōi. de pe. di. iij. c. satisfi
ctio. aliqñ imponere p̄t ei lo
ci mutatiōz q̄ ei ē ad scanda
lū si fieri p̄t. dis. lxxi. c. valet.
Aliquādo tñ res sic se h̄nt q̄
fieri non potest.

¶ Contraria pñia debet impo
ni delicto.

¶ Imponēda ē peni
tētia tria ad malū qd
commisit fm̄ Ray. vi
delicet. Supbo opa humi
lia. Suloso ieiunium. Auaro

elemosine et hmoi. qz sria. co
trarijs curant. d pe. dil. ij. c. ij
Dd intellige si credit illu vel
le et posse pficere. Hoc em est
ad bene ee imponere magis
istam qz illam. Itē si ē negli
gens ad audiēdū srbū dei si
bi pōt iniungere srm Joh. qz
audiat certū numerū pdicati
onū. Debet tñ cauere p fessor
ne det talē pniā p quaz fiat
alteri p iudiciū. puta si seruo
iniungat lōga pegrinatio. vl
ieiuniū plixū. ita qz e dñs re
cipet detrimentū de seruitio
suo. si etiā imponeret vroz vt
daret multas elemosynas da
bit de bonis viri si paraferna
lia non habet.

¶ Pro peccato occulto nō dz
dari manifesta pnia.

Item p pctō occulto
i nō ē manifesta pnia i
iūgenda. s. tal vt pos
sit inde oriri aliq suspitio pec
cati pmissi.

T nota srm Jo. an. su
e per cle. dudū. de sepul.
sup sbo audire qz puf
debet sacerdos ipōdere pniāz
qz facere absolutio nem a pec
cat. qd pbat ex ipō textu cle.
qz pns loquitur de pnia intū
genda. postea de absolutio ne
tū etiā ex rōe. qz cū absolutio

fit pplementū et forma i pnia
pus dz ee satisfactio q est ps
materialis pnie. saltē in actu
ali pposito. vt expssa satisfac
tione q dz iponi p sacerdotēz
acceptet eam penitēs sic con
fessus ē. et doluit. et inde seqt
absolutio. Sed sriū dz eēō
cēs. c. si. vbi dz qz archiepi pnt
in vilitatōe absoluere et pniā
iponere. qz h de necessitate nō
pcedit. qz tñ cōter fit srium.
vt scz pns absoluat et postea
iniungat penitentia quōcun
qz fiat. vel ante vel post suffi
cit. Presupponit em confes
sor illū hēe ppositū eam fact
endū qz sibi iniūget cū ipm pe
niteat. Scōz Jo. si penitēte
absolutus cui generalē p fessio
onē audiisti. absoluas eū et
a penitētijs oblitis iniūctis
ab alijs sacerdotibus. et si ali
qz pniarum iniunctaz me
mor sit qz nō impleuerit eas.
si iudicaueris expediens cō
mutes eas. nisi eēt in casu a q
non posses absoluere.

¶ De permutatione peniten
tie habes supra titulo prece
denti. ca. finali. vbi etiam ml
ta de satisfactio ne.

¶ Memoriale dōm peniten
ti circa penitentiam facien
dam.

Tertia pars libri primi

C Autū ē etiā sibi decla-
rare ⁊ promittere q̄ si
aliq̄ die ex obliuioe vel
ex negligentia dimitteret pe-
nitentiā ipositā. puta ieiuni-
um v̄ orōnes. ⁊ h̄mōi. q̄ pos-
sit alia die cōmutare. Et s̄m
Pe. de pal. p̄sulendū ē dimitti-
bus et nobilibz q̄ q̄rāt p̄ci-
patōez bonoz q̄ s̄iūt in religi-
onibz. in q̄bz sunt ⁊ plures pe-
nalitates q̄s alibi. ⁊ maḡs do-
accepte. ⁊ q̄ in p̄niam ipona-
tur eis q̄ nō solū q̄ faciēt p̄ se
ip̄os. s̄z etiā q̄ p̄curabūt ab a-
lijs. ⁊ oīa q̄ruz specialit̄ sunt
participes. Dicit etiā Pe. de
pal. in. iij. q̄ debet p̄fessor cū
minorem penitentiam debi-
to iponit innotescere et q̄ illa
penitentia sibi imposita non
ē digna. ne decipiat̄ putans
sufficere. sed q̄ deberet p̄ q̄li-
bet mortali septennem agere
penitentiam. quam si hic nō
p̄ficiet i purgatorio luet. Si
tamen per illam declaratiōez
crederet eum incidere in de-
sperationem. non debz sibi h̄
dicere.

Quid sciendū quando peni-
tens non confitetur peccatū
aliquod mortale qd̄ confes-
sor scit esse in eo.

D E p̄fessore autē q̄ nō cō-
fiteat̄ aliquod mortale qd̄
nouit de eo p̄fessor ex
eo q̄ non reputet illud p̄ctm̄.
Dicit Goff. in q̄libet. ix. q̄ si
est certū illud eē mortale tūc
q̄cūqz p̄fessor dz ei facere con-
sciam de eo. cū confessor ordi-
netur ad vtilitatē ei⁹. Sed v-
tilitas eius est q̄ sciat status
suū. nec debet eū absoluerē s̄z
reputare eū idignū ⁊ idispo-
sitū ad recipiendū absolutōz
dū manet in tali statu. S̄z si
dubium est vtrū sit mortale.
et opinionēs sunt doctorum
diuerse. vicz vtrū sit licituz e-
mere reddi⁹ ad vitā. tūc aut
confessor est ordinari⁹ eius.
ita q̄ tenet cōfessionem eius
audire. ⁊ tūc si sit opiniōis il-
li⁹ q̄ illud nō sit p̄ctm̄ dz eū ab-
soluere simplr. Si at̄ credit
q̄ sit p̄ctm̄ debet ei facere cō-
sciam q̄ confitens se diligen-
ter informet de illo facto vtrū
sit p̄ctm̄. sed dato q̄ ille nō vel-
let recognoscere illud eē pec-
catū. nihilomin⁹ ex q̄ est ordi-
narius tenet euz absoluerē nō
dz eū reputare inhabilem ad
absolutionem. qz h̄ ex errore
⁊ nō p̄terua opiniōe p̄cedit.
Ordinari⁹ autē absoluēdo de-
bet seq̄ cōe iudiciū ecclie. nō

suum. Si aut sit p̄fessor dele-
gar̄ q̄ in nullo tenet̄ p̄fidenti
nisi velit. si credit illd̄ eē mor-
tale non debet euz̄ absoluerē.
qz̄ ex mera voluntate dependet
vt̄ absoluat vel dimittat. d̄z̄
em̄ seq̄ ppriū iudiciuz̄ in ab-
soluendo. z̄ peccaret si absol-
ueret. Dec Boff.

¶ Sacerdos d̄z̄ soluere vel li-
gare triplr̄. z̄ de mō z̄ forma
absoluendi. §. vi.

Nota tan̄

n̄ dē fm̄ Ray. q̄ sacer-
dos d̄z̄ soluere vel li-
gare triplr̄. Uno mō p̄ offen-
sionē. i. oñdendo solutū vel li-
garū. ligatū dico cū nō absol-
uit. licet em̄ sit pctōz̄ p̄tritiō
nē a deo absolutus. tñ in fa-
cie ecclie adhuc manet ligat̄
z̄ sic intelligitur. c. q̄ntūlibet.
de pe. dis. i. Alio mō ligat sa-
cerdos dādo p̄niam ad quā
obligat pctōz̄. z̄ soluit cū pe-
nā sibi debitā dimittit. v̄l ad
sacramēta admittit. d̄ pe. dis.
i. c. multiplex. Tertio mō p̄ ex-
cōicatōez̄ z̄ absolutōz̄ ab ea.
xi. q. iij. ca. nemo fit. tñ fit fm̄
Pe. absolutio a peccatis rea-
lit̄ p̄ ministeriū sacerdotis. n̄
q̄dem p̄ncipaliter z̄ auz̄orita-
tiue. qz̄ hoc est ppriū dei.

de pe. dis. i. c. v̄bū. Nec soluz̄
ostēsiue. qz̄ z̄ h̄ faciebāt sacra-
veris legis siue testamēt. nec
solū de p̄cariue. qz̄ sic maḡ ab-
solueret bon̄ laic̄ q̄ malus
cleric̄. n̄ soluz̄ p̄tritiōnem
p̄fidentis. qz̄ tūc nūq̄ q̄s effi-
ceret̄ ibi d̄ attritio p̄tritiō. Sed
opaf̄ instrumentalit̄ absolu-
tio ad remissionē disponēdo
ad gr̄am. z̄ nisi opponat ob-
staculum sūt de attritio contri-
tus. z̄ iam p̄tritiō adauget ḡ-
tiam. Dec Pet. de pal. Cui
p̄cor. Tho. z̄ fit h̄ virtute cla-
uium q̄ dicunt̄ plures in effe-
ctu. quia vna est p̄rās discer-
ner̄ di. alia diffiniendi. Una
tñ ē essentialit̄. scz̄ potestas iu-
dicandi in foro anime collata
a deo. z̄ in anima impressa in-
delibit̄ p̄ susceptiōem sacer-
dotij. Dec Pet. Sedm̄ fo
Ray. nota q̄ triplex est iudici-
um. scz̄ di. petri z̄ celi. In pri-
mo absoluit̄ pctōz̄ p̄ p̄tritiōz̄.
In sc̄do. i. iudicio Petri. id ē
p̄fessōis p̄ absolutiōem. si tñ
p̄us sit absolut̄ a dō saltē or-
die. alioq̄n n̄. vñ d̄z̄. xxiij. q.
i. c. manet petri p̄uilegiū q̄n
ex equitate fertur iudicium.
In tertio i. iudicio celi. i. cu-
rie celestis absoluit̄ p̄ appro-
batōez̄. de pe. di. i. nūq̄d cayn

Tercia pars libri primi

Alio modo et alijs h'bis dicitur triplex iudiciu. Primum dicitur in ecclesia militanti. tertium sursum in ecclesia triumphante. ¶ Primum est quod dicitur mundat aiam in p'ritioe. et hoc p'cedit reliquos duo. scilicet tunc dignitate et effectum. est ei ille qui claudit et nemo aperit. aperit et nemo claudit. ¶ Secundum quod sequitur p' illud est iudiciu sacerdotis qui auctoritate clauis ligat vel soluit eo modo quo paulo ante dicitur est. ¶ Tertium quod sequitur est iudiciu approbationis. scilicet celestis curie et angelorum. ¶ Forma verborum absoluendi penitentem.

¶ Icit De peccatis. quod homo qui ignorat vitia sua fecerit vna pfecta confessione. expedit quod in omni confessione sacramentali p' omnia sua peccata specialiter enumerata sequitur generalis clausula. scilicet De omnibus alijs mortalibus et venialibus confessis et non confessis ac oblitis dico mea culpa. et sic sequitur absolutio. et hoc valebit ad remissionem culpe et pene etiam mortalium. et scite ac etiam oblite. ad quam tamen non tenebat alius in speciali p'fiteri iterum. quod scilicet sufficienter confessus est. ¶ De forma h'borum que requiruntur in absolutioe.

¶ Prima autem absolutiois est secundum Theodorem in tractatu de forma absolutiois est hec quantu ad substantiam. Absoluo te. et p'seuit addi ego. et a peccatis tuis. et si non dicere tur subelligere. quia ei in sacramentis h'ba h'nt efficaciaz ex instone diuina. tenenda sunt determinata h'ba p'sonantia in stanti diuine dicent. Que cumq' solueritis. et ista verba pueniunt ego te absoluo. Idem Inno. et Hosti. Et melius addit secundum De. de peccatis. ab omnibus peccatis tuis que dicere a peccatis tuis confessis et oblitis. et melius dicitur ab omnibus peccatis que confessis es in generali vel speciali d' quibus intendis. ¶ De ista et alijs formis diuersis absolutiois ab excoicatione et peccatis dicitur infra in fine interrogatorum. Sollet autem papa aliquando tamen facere gratia quibusdam ut ab omnibus censuris et penis simpliciter iuris et ab homine latis possit absolui in foro salute p'scie. et tunc p'fessor p' ista forma vti qua a curia romana habui et usus sum. ¶ Forma absolutiois ab omnibus censuris et penis tamen a iure que ab homine latis. ¶ Plenitudine p'tatis

aplice cur^a auctoritate p^rpre-
senti gero. Absoluo te ab oi-
bus cōsuecclasticis sūis z
vincul^o excoicationū. suspen-
sionū z interdici. tā ab homie
q̄ a iure lat^o. necnon ab oīb^o
negligētis z defectib^o omis-
sis in sacramentoz admissra-
tōe. officijs. actib^o tuis vl^o no-
mine tuo fact^o suppleō d^o so-
lita aplice sedis clemētia oēs
defect^o eozū dē. Absoluo z oēm
maculā infamie z inhabilitat^{is}
vndecūq^{ue} dicitis. dispēsoq^{ue} te
cū sup^{er} oī irregularitate symo-
nia in ordie. z bñficio actiue
vel passiue q̄ cūq^{ue} occasiōe vl^o
cā etiā circa te i collatōe ordi-
nū z alioz sacramentoz dicit^{is}
seu pmissis. Restituo z habi-
lito te ad statū famā honorez
z executionem officiozum ec-
clesiasticoz q̄ rūcunq^{ue} ac ad
omnes q̄ d^o dignitatu; z ho-
noruz. ad bñficia eccl^oastica
habita et habēda. z tibi z his
q̄ habes d^o nouo. pūdeo rela-
xando tibi fructus q̄s male
pcepisti. seu lesa p̄scia ex eis dē
actalia q̄ in ludo ex successio-
ne acat^{is} ad te puenērūt que
subiacēt restōni vage in for-
ma plenissima. In noie pa. z
fi. z spūssan. amē. Si āt aliq^{is}
dubitat an p̄ist^{is} spēal^{is} exigat

forma absoluēdi necessaria q̄
a sede aplice hñt pūilegiū q̄
in articulo mortis dūtarat se
possint absolui z hñe plenam
remissiōem oīm suoz pecca-
minū. i. a culpa z a pena vt a/
lū expmūt. Rūderur s̄m q̄ a
m̄gris tā in cōcilio p̄stantiēsi
q̄ basilienēsi dicitū fuit q̄ non
se d^o sufficit q̄ ea oīa z singula
faciat. p̄ q̄b^o p̄fata indulgen-
tia datur. pur in bullis vel p̄-
uilegijs taliū expmūt. Nec
putet aliq^{is} q̄ q̄n in articulo
mortis fuit semel absolutus
plenarie. z vsus est semel illo
pūilegio q̄ postea in alio ar-
ticulo mortis vt illo iterum
valeat. nisi papa latioz; auc-
toritatē daret q̄s dat q̄n ponit
q̄ in articulo mortis dūnta-
rat semel. z ita r̄sum est i cō-
cilio p̄stantiēsi alio a claris-
simis viris plib^o de h̄ req̄s̄it^{is}
Nec mirū. quia pūilegiū d^o
indulgentijs tantū valet vel
dat q̄sum sonat. nō aut extē-
di debet vltra.

¶ Quid fiendum q̄n p̄fessor
absoluit penitentem de quo
non debuit.

Ed q̄d d^o p̄fessore q̄ ab
solut^o p̄fessōe de q̄ nō
debuit a h̄t ex īgrān-
tia vl^o p̄ccūdia vl^o festinatōne

Tertia pars libri primi

vel hmoi. et confessor postea ex-
perit se errasse. nuquid tenet con-
fidenti se dicere. Rndetur fm
oēs q̄ confessus excusatus est et
corā deo absolutus. interī q̄
nescit. lz confessor n̄ dicat. qd̄ ḡ
faciet. Collatio facta fuit d̄ h̄
cum multis notabilibus do-
ctoribz theologie i p̄cilio ba-
siliensi. Nā qd̄ d̄ dixerūt q̄ cō-
fessor d̄z autoritatē a supiore
impetrare absoluendi eū. et si
sine magno scādalo fieri pōt
vocare nō absolutū et sibi di-
cere ac eū absolucere p̄ audi-
tā confessioez. vel si magnū scā-
dalū timere absoluat eū ab-
sentē. si ab vltima confessioe ad
huc sperat eē in grā. Aut et a-
lijs placuit si notabile scāda-
lū titeret. sūmo sacerdoti deo
pmittat. et solā pdignam pe-
nitentiā p̄ ei⁹ negligētia pagat
confessor. p̄sertim qm̄ mltitudo
sicē neglecta. vel mlti eoz di-
stāt a loco vbi ē confessor.

¶ Quid de confessore q̄ nō intel-
ligit penitentē.

¶ Vid etiā sentiendum
q̄ est d̄ eo q̄ p̄fiteat. et p̄fes-
sor nō intelligit eū aut
ex dormitōne. aut ex iperitia
vel distractōe nimia. vel fili-
causa. Rndet Jobā. de bar.
theolog⁹ antiqu⁹ doctor in q̄

libet suis. Sacramentalis ab-
solutio perigit confessioez. Dis-
vero confessio importat reuela-
tionē q̄ nō pōt eē sine relatiōe
vni⁹ et p̄ceptiōe alterius. cū
ergo alterz istoz p̄deficiat. s. p̄ce-
ptio sacerdotis in p̄fato casu
de illo pctō n̄ credo eē p̄fessi-
onē. et p̄ p̄ns nec impendi ab-
solutionē. Nec ille. Sz istud
videt debere intelligi vbi ob-
audita sunt pctā ḡuia q̄ sunt
de necessitate salutis p̄fiteāda
nō de alijs que cadūt sub p̄si-
lio. et vbi talia modica obau-
diuntur raro ab eo qui alias
noscit p̄sonam debet confessor
facere iterare ea que ex sōno n̄
intellexit.

¶ An penitens teneat iterare
pniam ei iniūctam in pecca-
to mortli factā i toto li pte. et
an dicta pniam talr facta ei va-
leat i foro militāz eccie. s. vi.

Trum de

v̄ ro pniam seu satisfac-
ctioez impositas per
absolutionē debitam in pec-
cato mortali factā. vel in pre-
tenceat hō iterare. Sup hoc
sunt varie opinioniones. In h̄
tñ omnes p̄cordāt. q̄ satisfac-
ctio facta in mortali ita n̄ va-
let. sicut nec alia opa facta in

mortali valēt ī foro dī ad tol-
lendū vlt̄ minuedū debitū pe-
ne p̄ p̄ctis. ad qd̄ ordiat̄ oīs
satisfactio. qz cū n̄ sit ibi ami-
citia cū deo n̄ p̄t̄ eē acceptum
tale op̄ do sic factū. S; vtz
valeat in foro ecclie militāts
ita qz nō teneat eā iterare. ī B
ē varietas opinionū. z aliqui
dicūt qz tenet iterare. qz cuz n̄
potuerit satisfacere deo n̄ eti-
am potuit satisfacere sacerdo-
ti. q̄ in p̄sona dei sibi illud in-
iungit. Sed Pe. taran. z Jo-
hā. parisen. vident̄ simplici-
ter dicere sine distinctione qz
talīs nō tenet iterare tales sa-
tisfactiones. qz satisfecit in fo-
ro ecclie militantis in q̄ date
sunt. z vbi n̄ iudicat̄ d̄ dispo-
sitione interiori. Idē vident̄
sentire Vinē in speculo hysto-
li. ix. z d. Annibal. in. iij. Et
p̄ista opinione videt̄ satisfacere
ip̄ositio septēnis p̄nie. q̄
reglarit̄ fiebat p̄ qlibet mor-
tali antiquis. vt. xij. q. i. c. p̄-
dicandū. Et h̄isile est qz ī tā-
to inuallo aliqd̄ mortale cō-
m̄ittebāt. vñ si optuisset itera-
re fuisset laqueum īponere
aiab. Tho. vero cū Albert. ī
iij. distinguunt de satisfactō-
ne. dicit em̄ qz qdam sunt sa-
tisfactiones in q̄b̄ remāet ali-

qs effectus in satisfactiōibus
etiā postq̄ actus satisfactio-
nis transit. vt ī ieiunio rema-
net corp̄is maceratio vel de-
bilitatio. z ex elemosina sube-
diminutio. z tales satisfactio-
nes ī p̄ctō n̄ optz iterare. qz qn̄-
tū ad illud qd̄ ex eis remāet
p̄ p̄niam seq̄ntē accepte sunt
Alie fo satisfactōnes sūt q̄ n̄
relinquūt effectū in satisfacti-
one. postq̄ trāsīt actus sic in
ozōne z h̄mōi. Actus em̄ ite-
rior q̄ totalr̄ trāsīt nullo mō
vniūficat. vñ optet qz tales sa-
tisfactōes iterent. Eādē opi-
nionē z Pe. de pal. maḡ de-
clarās. dicit em̄ qz in satisfac-
tiōib̄ h̄ntib̄ effectū dereli-
ctū post op̄. vt elemosyna p̄
uationē eris. ieiuniz corp̄is
debilitatōz. z h̄mōi. si postea
peniteat et p̄seueret. sicut bap-
tismal̄ character habet effectū
recedente fictione. sic et istud
derelictuz ex factō qd̄ opat̄ ex
ope opato icipit valere ex se-
q̄nti ei' approbatiōe z sacer-
dotis ratihabitōe. cū illuz se
penitet. z n̄ ex simplici vniūfi-
catōe. qz op̄ opans mortuū
nūq̄ vniūficat. z sic illa peni-
tētia satisfacit. nō solū in foro
ecclie s; etiā in foro dī quan-
tū ad illud derelictum. vt nō

Tercia pars libri primi

oporteat iterare sic ieiunium
et yna et hmoi. Sed si non h
effectum derelictum ut oratio. ta
lis pnia facta in mortali nul
lo modo satisfacit. qn hic vel a
libi oporteat satisfacere. qd vi
detur intelligendum in foro dei.
qz nec rone ipsius opis cu fac.
nec rone derelicti. cu3 postea
penitet eum cu non habeat effec
tum derelictum. sed in foro ecclie
satisfacit. qz non e necesse ea ite
rare si vult ee in statu salutis
postea penitendo. sic necesse ha
bebat ipam implere cu fuit si
bi imposita. Un idem Pe. dicit
paulo sup. qz qn ho e de oi
bus pccatus et pccatus. et acci
pit pnam cu absolutoe. si re
cidipans pagat eaz i mortali
ipe qdem se liberat ab iniun
ctoe sacerdotis. nec incurrit
pctm inobedientie qd icurre
ret si eam non pccasset. qz non e
fortius vinculum pccatois qz
dei vel ecclie. Sed in morta
li existes implendo pceptu dei. s.
de honore penti. vel pceptu
ecclie. vt de ieiunio et elemosi
na. ab illo absolute se liberat.
gzc. Dec Pe. Cu g pnia in
iuncta ordinata ad tollendum
vel diminuendum debituz pe
netralis. talis q pnam sibi i
posita non habent effectum

derelictum ut oratio es pccat in
mortali. si reuertit ad pnam.
et tadem morit in statu gre. ex
q illam non iterauit. cum per
ipam nil sit solut u de debito
penetralis soluet eam i pur
gatorio. nisi p alia bona h sa
tisfaciat. qz si non reuertat ad
pnam. qui pnam perfecit in
mortali quacuqz. siue haben
tem effectum siue non habentem
derelictum soluet illud debi
tuz in inferno sep. sicut ille q
morit cu mortalibus et venia
libus. de vtrisque soluet penas
eternam in inferno. Quauis
em p veniali debeatur pena
tpalis q sine h3. m p accidens
est q veniale puniatur in ifer
no pena eterna. s. rone status
qz in inferno nulla est redem
ptio. No em e ille stat expia
di culpa ad qua sequit pena.
et id sp remanete culpa venia
li durat et pena. Ita tenet tho
mas i. iij. di. xxij. Sed de pe
na tepali debita p mortali p
pccatione Pe. d pal. sic decla
rat in qarto. Peccator postq
est deo recociliat est debitor
pene finite non qualitercuqz
soluende. sed i statu gratie in
q soluz est deo accepta. Alio
qn est debitor penetante qn
ta mere culpa. et illa est infu

nita. Un̄ petōi p se debebat
 q̄dem pena infinita si erat in
 mortali. s; mutata fuit in tpa
 lem. supposito q̄ pseueraret i
 amicitia. Acceptauit em̄ de
 absolutiōz a pena et̄na. z im/
 positiōez pene finite sub d̄di/
 tōne si in gr̄a fieret. Et si gr̄a
 q̄re de^o magis acceptauit ab
 solutiōz a culpa sine cōditōne
 q̄ absolutiōez a pena. d̄m̄ ē
 q̄ culpa trāsīt z macula tran/
 sit. z gr̄a in momento aduēit.
 sed satisfactio futura est. Fu/
 turis aut̄ solet cōditio appo/
 ni. nō aut̄ p̄ntib; nec p̄teritis
 vel si apponat̄ certa est. qz si
 est in gr̄a p̄tūc nō p̄t eē sine
 gr̄a. Iō remissio culpe fit si/
 ne d̄dicōne. vel fit simplr. qz
 d̄ditio existit. ¶ Un̄ sic p sa/
 cramentū n̄ remitteret̄ culpa
 nisi adess; gr̄a. sic n̄ postea p
 satisfactōez remittit̄ pena ni/
 si adsit gr̄a. Talis ē dimissa
 culpa puniet̄ i inferno pena
 ifinita. nō pp̄ cōmutatiōez
 finite i infinitū. s; qz debitor
 ē pene ifinite. exq̄ non soluit
 penā finitā sub d̄ditōe q̄ d̄bu
 it. sicut p̄dens p̄uilegium cle
 ri incidit d̄ foro meriti ad for/
 rū sanguis. sic q̄ decliat forū
 ecclie icidēs i mortale ad for/
 iusticie exterminātis inuenit

penā et̄nā. Hoc q̄d̄ dicit̄ Pe/
 trus videt̄ intelligēduz de eo
 q̄ p̄niam iniunctā nō h̄ntem
 effectū derelictū factā i mor/
 tali scito ab eo. vel de quo du/
 bitabat p̄tēnit iterare. vel et̄
 cū credit vel dubitat se debe/
 re iterare ex negligētia dimit/
 tit. z ex labore recusans hic z
 i purgatorio facer̄ emēdā d̄o
 S; si q̄s dimittit̄ iteratiōem
 tal̄ p̄nie ex ip̄sibilitate. qz ei
 deficit t̄ps. vel credit se eaz se
 cisse in statu gr̄e. vel si fuerit
 in mortali cognito ab eo. vel
 etiā si scit se eā fecisse i morta/
 li iterare facit̄ p̄ aliū quē cre/
 dit bonū. vl̄ etiā si nec p se n̄
 p̄ aliū iterat̄ credit sibi suffice
 re ad salutē q̄ impleuit sibi i/
 iunctā. intēdēs q̄ hic min^o fe/
 cit satisfacere i purgatorio. z
 sic deo facere emēdā p̄ h̄mōi
 omissionem talis non dam/
 natur. Unde z ipse Pe. dicit̄
 dist. clv. q. ij. q̄ q̄ facit̄ p̄niam
 iniunctam i mortali p se pro
 tanto non tenet̄ iterare. quia
 potest in purgatorio satisfacere.
 Et si dicitur q̄ videtur in/
 cōueniens q̄ tantum q̄s pu/
 niat̄ p peccato dimisso. sic p
 nō dimisso. qz pena et̄na. z sic
 n̄ videt̄ i aliq̄ p̄fuisse p̄tritio z
 p̄fessio. Rūdet̄ Pe. q̄ licz t̄m̄

Tertia pars libri primi

punitur extensive nō tñ intēsi-
ue. sic p vno pctō ita diu q̄ p
mille. sed n̄ tā acerbe. Si etiā
ptē pñie fecit. s. in statu gr̄e. et
vñ dies remāsit p illa die. et
nā luet penā si nō penitet. ta-
men nō tā acerbe ac si nunq̄
p̄trit? nec p̄fessus eēt. nec i a-
liq̄ satisfecisset. als peccatum
rediret. **Hec Pe.**

¶ Remediū turt? siue p̄siliuz
dandū penitenti qualiter p̄fi-
cere debeat penitentiam sibi
iniunctam. et q̄ pñia debeat si
bi dari securior.

Qta tñ q̄ duz q̄s facit
n pñiam sibi iniūctaz si
labat i mortale. q̄uis
bonū sit q̄scit? p̄fiteri. tñ cū
p solā p̄tritōz pctm̄ dimittat
et gr̄a restituat q̄scito ip̄e p̄te-
rit. etiā anteq̄ confiteat p̄se-
quēdo dictam pñiam. etiam
si sit talis pñia q̄ nō reliquat
effectū post se in foro dei rea-
liter satisfacit. qz in statu gr̄e
est vñ in nullo tenet iterare.
Ad tollendū aut̄ om̄e dubiū
turt? videt q̄ p̄fessor et si dat
pñias diutinas det pñias vt
iciuniorum. elemosinarum.
pegrinationum. et hmōi. put
req̄runt pctā. nō tñ iniungat
diutinas pñias orationū. et
p̄cipue his de q̄b̄ potest du-

bitari de reciduo

¶ De celatione cōfessionis. et d
pñia sacerdotis cōfessionem
reuelantis. S. viij.

Stat tho

n mas in. iij. disti. xxi.
q̄ audies p̄fessionēz te-
net celare audita in ip̄a. qz in
sacramētis id qd̄ gerit ext̄ius
est signū ei? qd̄ gerit interi?.
vnde sicut deus hoī p̄fiterenti
tegit pctm̄ interi?. ita et sacer-
dos debet celare ext̄ius. vñ
tanq̄ violator est sacramen-
ti reuelator p̄fessionis. Est et
alia rō. quia scz p̄ h̄ hoīes ma-
gis trabūt ad cōfessionēz et sim-
plici? p̄fiterē. vñ et si ex h̄ ali
qd̄ piculū futurū imineret. et
h̄ solū sciret p̄ p̄fessionem. vt d̄
heretico q̄ corumpit fideles
vel de m̄rimonio illicito. qd̄
aliq̄ volūt p̄here. vel de pdi-
tōe ciuitatis fiēda. nō p̄ hoc
d̄z reuelari cōfessio ad ip̄ediē
dū malū. vt q̄dam dixerūt. sed
falsuz est. Debet aut̄ monere
eos q̄ p̄fiterē vt obuiēt vel de-
sistāt. et p̄lato dicere q̄ vigilet
sup̄ gregē suū. et hmōi. sine vl
la reuelatōe. **hec Tho.** Qd̄ si
iudez i q̄reret ab aliq̄ an sciat
aliqd̄ de illa materia p̄ cōfes-
sionem. vel per alium moduz

Dicit Bui. qd si non p̄t alio
mō declinare iniquū iudicēz
p̄t r̄ndere. nihil inde scio. qd
subintelligit vt hō. vel etiam
nihil scio p̄ p̄fessionē. qz subin-
telligit tibi reuelanduz. Sic
exponit illud Dat. xxiiij. ca.
De die illo ⁊ hora nemo scit.
nec fili⁹ hoīs. ⁊ subintelligit
reuelandū vobis. Pōt ⁊ hoc
variare hō. cū nō adducit in
testimoniū. nisi vt hō. Et id
absqz lesiōe p̄scie p̄t iurare se
nescire id qd scit tm̄ vt deus.
Sed neqz etiā fm̄ Pe. d̄ pal
in. iij. dist. xxi. p̄ Iniam vel p̄
ceptū cuiuscūqz superioris fa-
ctū etiā pape sub pena excōi-
catis n̄ licet reuelare cōfesi-
onē. quia sigillū p̄fessionis ē
de iure diuino. ⁊ de necessita-
te sacramenti. Papa aut̄ licet
aliqñ dispenset in p̄ceptis di-
uinis vt i vos. qz redditio ē
de iure diuino. nō tm̄ p̄t dispē-
sare in sacris. s. vt quis nō ba-
ptizet vel p̄firmet vel n̄ p̄fite-
atur. Et qd dictū ē celatōz cō-
fessionis cē de necessitate sacra-
menti non sic intelligit qñ sit
verū sacramentū. etiaz si ipsa
p̄fessio n̄ celaret. qz vtiqz essz
sacramentū etiā si sacerdos
reuelaret. quia nec sic est d̄ ne-
cessitate qd deus tegat. qd si n̄

satisfaciat deus non tegit sed
reuelat ad penam. aut si acce-
dat sicut de⁹ nō tegit ⁊ nihil/
ominus sacerdos tenet cela-
re. sed d̄ celatio p̄fessionis de
necessitate sacramenti. qz na-
tura sacri necessitat eū ad ce-
landū. natura dico ⁊ q̄stū ad
id qd ē sacm. qd sit in occul-
to solus cū solo. ⁊ q̄stū ad id
quod est sacramentū ⁊ res. s.
pn̄ia interior que etiā est oc-
cultā. ⁊ q̄stum ad rem tm̄ q̄ ē
remissio p̄cōz. p̄ q̄ tecta sunt
peccata. ¶ Nota fm̄ Pet. de
pal. quia quod dicit Tho. qd
occultatio confessionis est de
essentia sacramēti. non sic ē i-
telligendum qd sit eius mate-
ria vel forma eius. sed qd est d̄
natura eius obligatio ad oc-
cultationē. sicut si dicerem⁹.
de essentia leui est ferre sursum
vel d̄ essentia matrimonij est
reddere debitum. id est obli-
gatio ad ipsum. Est autem
peccatuz mortale reuelare cō-
fessionem. quia est contra ius
diuinum ⁊ posituum. vnde
et grauit̄ punitur ab ecclia

¶ Penitentia confessoris cō-
fessionē reuelantis.

¶ Sacerdos reuelans cō-
fessionem de iure anti-

Tercia pars libri primi

quo debet deponi. et toto tpe vite sue ignominiosus pergrari. *¶* pe. di. vi. c. sacerdos. Sed *¶* m. c. ois. de pe. et re. d. deponi. et ad agenda perpetua pnia in monasterio arto intrudi. sed *¶* m. Hostien. faciet pnia certo tpe. et et inde aliam. Sed hec pnia imponenda est qn qd in iudico conuictus de hoc vl fateat de iure. Na al's in foro penitentie videt ee arbitraria. sicut pro alijs peccatis. Quauis aut possit confessor de lnia penitentis manifestare eius peccatum alteri *¶* m. Tho. et pe. no tamen d. uti licentia tali. nisi ad euandandum aliqd malu. tenet tñ illi cui aliqd reuelat de licentia penitentis illud celare. nisi forte pctor velit qd ille absolute et libere sciat. Lnia tamquam dat penitens confessor de reuelatione peccati qua tñcuq; generalis non intelligitur nisi ad bonum confitetur. *¶* m. pe. d. pal. ¶ Sed nota *¶* m. eundem qd si iudex diceret alicui capro p maleficio. da licentiam confessori qd dicat si tu es confessus de hoc vel de illo. non tenet dare. nec ex h eū debet haberi suspitio de delicto. quia forte h fac p/

pter vitandū scandalū. sed et si daret lnia m. sic licentiatus non debet dicere peccatum illud si esset pmissum. Item si precipet prelatus alicui cōfessori qd diceret sibi peccatum alicuius qd est omnino occultum. etiam si cōfessus dedisset lnia illi qd diceret non tenetur dicere neq; obedire vt reuelet illud. quia platus n̄ e iudex occultoz. imo etiam si confessus esset diffamatus d illo peccato. et p infamia pueniret illud ad cognitidem iudicis quuis ipe confessus interrogatus a iudice siue plato tenet se manifestare. tñ confessor eius etiaz habita lnia ab eo dicendi. no tenet dicere iudici sibi precipienti vt dicat etiam si scit. nec d. qz fori n̄ sūt pmissi. scz pniales et pntiosus. Sed si confessor scit pctm alicuius non solu p cōfessionē sed etiaz p aliū modū. puta quia vidit vel audiuit p talem et talem modum potest dicere qd illud vidit vel audiuit. dūmodo non dicat se scire illud per confessionem. nec refert vtrū pus p confessionē audiuerit. et postea p aliū modū sciuerit. reconuerso. In q casu. scilicet si prius sciuit pec

catū ante confessionē nō oportet q̄ p̄stet se nō recipere illō in confessione. q̄ sine p̄statiōe pōt dicere q̄tū scit extra confessionē. nec tñ debet hoc dicere sine magna cā z rationabili. Item s̄m eundē. Pe. cū confessione nō auferat confessioni ius suum. nec p̄ferat ei ius nouum in alio foro q̄cquid videt cōfessori faciendum vel omittēdū p̄ bono ip̄ius p̄sentis. l' p̄ bono cōi pōt facere l' omittēre. dū modo p̄pter hoc non reuelatur cōfessio ad q̄d solū obligatur. licet al̄s illud non eēt facturū. Unde si p̄ confessionē p̄oris vel alteri scit abbas q̄ nō expedit p̄ori tenere monasteriū. z sit talis q̄ alias ad libitū pōt amoueri. expectet q̄sq̄ sine nota reuelatiōis possit eum amouere. z tūc statim amoueat. cū enim ex audientia confessionis nō obliget ad aliqd nisi ad celandū et si obligaret ad aliqd h̄ esset ad medendū aīe penitentis si cut medic⁹. absq̄ tñ reuelatione confessionis. ex q̄ aliquē i cura suscipit tenet sibi dare r̄mediū s̄ recidiuū. z sic in p̄posito q̄cito p̄t amouere amoueat quē etiā sine h̄ amouere poterat. Si aut̄ tal' erat qui nō

sine iusta causa amoueri poterat cum audientia confessionis nullum ius sibi p̄beat in alio foro in quo non p̄stet sibi vt iudici amoueri nō pōt. Idē Tho. Item q̄ p̄lat⁹ l̄niam intrādi ciuitatem sine villam subdito dare p̄t ad libitū vel negare. licet alias nō esset negaturus p̄pter periculum quod ex sola confessione nouit negare potest. dū tamē ex hoc suspitio non oriatur. In occulto tamen semp̄ mori nere pōt illum qui confessus est. quia hoc non est reuelare confessionem. Similr curatus p̄t confessionē pōt negare cōtionem quando eam dare al̄s tenetur vt in pascate. al̄as sic dicens. Tibi non tenet or nunc dare. non obūciens de crimine. confessor non p̄pter hoc dicitur reuelare confessionē. Sed si alicui p̄grenti p̄tra suū parochialē sacerdotē. quia non vult sibi dare eucharistiā. ip̄e sacerdos corā al̄is dicit q̄ hoc facit. quia habet peccatum a quo nō p̄t absolueret. et ip̄e non vult ire ad ep̄um. hoc eēt reuelare confessionem. q̄uis ip̄e non intenderet hoc. quia grauitatez peccati expressit. Hec Pen⁹

Tertia pars libri primi

Et idē ē euz dicit se audiuisse
quādam noīando eū. et nō absol
uisse. **Silr** de epō q̄ p̄ p̄fessio
nē nouit corruptōez monial
que petit benedictionem. qz
aut est casus in quo tenetur. et
tunc negare non debz. qz si p̄
confessionem eiusdēz sibi cō/
stat. non tamen sibi constat vt
iudici i illo foro in q̄ sicut ab
ordinario mōasterij petit mo
nialibus bñdictionēz. et q̄libet
p̄ seip̄a. **Si** autē h̄ scit p̄ p̄fessio
nē ei? q̄ vidit. vel q̄ eā cor/
rupit. non sufficientē cōstat et
si extra confessionēz dicat. vñ
negare nō debet. **Si** autē ali
ter scit nō tenet bñdictionēz i/
partiri. et p̄t sine reuelatiōe cō
fessionis negare. ita confiten
ti sicut non confitenti. Et qd̄
dictum ē de benedictiōe mo
nialiu. s. virginū idem ē d̄ bñ
dictionē abbatissarū. vbi vir/
gines cōiter bñdicūt s̄m q̄s/
dam q̄ dicūt q̄ licet aliq̄ pos
sit esse abbatissa vidua. sicut
Paula mater **eustochij**. tamē
absurdum eis videtur q̄ mo
nialibus bñdictionis possit ab
batissa p̄esse carens illa bene
dictione. sicut etiam s̄m iura
p̄fessis nō debet nouitia p̄fer
ri in abbatissam. imo nec pro
fessam tacite nec expresse. de

elec. c. in dēnitatibz. i p̄ncipio
li. vi. quia tñ qd̄ nō ē p̄hibitū
cōcessum ē. id̄ videt qz bñdi
ctio abbatissarū quarūcūqz
non requirat virginitatē ma
gis q̄ abbatum. cū non sit iu
re cautū. sicut de benedictiōe
virginum. **Pe. de pal.** Simi
liter qz hō hz liberam electio
nem p̄ solam cōfessionem. i.
p̄ solam p̄fessionem sciat ali
quem indignū ad p̄lationem
ad quā eligitur non debet elige
re ex conscia sibi sic dictante.
quia eligendo sciēter dignū
vel indignum negocium ger
rit inter ipsum et deum. **Uñ**
pōt etiā ex his q̄ scit vt de? iu
dicare. ita et in p̄posito. **Sed**
bene putaret qz pateret penal
iuris. puta qz esset p̄uat? iure
eligēdi. et a fructibz p̄ triēniuz
suspensus qui eligeret illum
quem scit vt deus indignum
s̄z nescit vt homo. quia d̄ his
que scit hō vt deus. solū deū
habet vltorem. non hominēz
et hmōi. **Pe. Quāuis** autē di
midia dō p̄fessionem non ste
ibi sacramentū. tenetur tamē
sacerdos celare. quia pars est
sacramenti. **Pe.**
¶ Qui teneantur ad sigillum
p̄fessionis. **S. ix.**

Scit pe-
 trus de pal. vbi. s.
 q ad celadū p fessi
 onē tenet is q p fitef licite vel
 illicite. mediate vl' imediate.
 Tū r nō sacerdos q i cāu ne
 cessitatis audit d mortali bus
 r venialib'. Itē interpres quē
 p se penitens adhibet. Item
 qui casum audit. Itē cui de
 lnia cōfiteorem reuelat. Item
 q se cōfiteorem fingit. Item
 q latenter abscondit' p fessio
 nes audit. qd est sacrilegiū. r
 iniuriā facit sacro. Item cō
 fessor anteq̄ absoluat. r etiāz
 qū non absoluit tenet celare.
 Itē nota q cū q̄s recipit ali
 qd sb sigillo p fessiois. q̄uis
 et nō fuerit confessus. dicens
 illud. tamen dz ita secretū te
 nere ac si haberet in confessio
 ne. nō q̄dem rōne sacramen
 ti qd ibi nō est. sed rōne pmis
 si si pmisit illd sic celare. H^c
 fm Tho. r Pe. d pal. Dicūt
 tū Tho. r Pe. q homo n̄ dz
 aliquid de facili recipe in cō
 fessione. Addit qz Pe. d pal.
 q q tradidit vel accepit i cō
 fessione aliquid quod non est
 confessio. videt facere irreue
 rentiā sacramento cum nil sit
 eque celandum eo qd scitur

in confessione. Similiter cū
 q̄s accepit ab aliq̄ p fessū reco
 mendās vt illud teneat secre
 tum tenet ad celandū. r fran
 gens quodlibet istoꝝ sigillo
 rū siue secreti siue cōfessionis
 peccat mortaliter. Et tamen
 que quis recipit sb sigillo cō
 fessionis. et non in confessioe
 non plus obligant q̄s si quis
 iurat tenere secretum aliquid
 Unde cum aliquis qū iurat
 celare aliq̄d malū qd manife
 stando cum alijs possit impe
 diri. r illud malum aufertur.
 vt pdictio aliq̄ r hmōi. tenet
 manifestare non obstante iu
 ramēto. xxij. q. iij. c. Inter ce
 tera. Ita et quod accepit sub
 sigillo confessionis et non cō
 fessione.

¶ Ad que se extendat sigillus
 confessionis. s. si.

Scit tho
 mas i. iij. q. directe
 nō nisi ad illa que ca
 dunt sub sacramentali p fessioe
 Indirecte aut nō solū se extē
 dit ad ea que audiuit sub cō
 fessione vt pctā. s. oia alia p q̄
 possit pctōr vl' pctm d p hēdē
 vt si dicerz q uō absoluit euz
 vel talem cuius impedimen
 tū cognouit per cōfessionem

Tercia pars libri primi

Solū. non ē talis vroz. nībilo-
minus alia etiā q̄ in p̄fessiōe
dicunt nō p̄tinentia a d̄p̄fessi-
onē sūmope sūt celāda. tū p̄-
pter scandalū. tū p̄p̄t p̄nitatē
q̄ ex p̄suetudine sequit̄ ad di-
cēdū audita i p̄fessiōe. Tho.
Pe. de pal. melius p̄fess̄ itā
materiā dicēs q̄ directe r̄ p̄n-
cipalr̄ pctā cōfessa r̄ circūstā-
tie inq̄ntū hmōi. r̄ p̄sona ter-
tia cū qua quis cōfitef̄ se pec-
casse cadūt sub sigillo p̄fessio-
nis. licet q̄dam h̄ negent d̄ p̄-
sona cum q̄ q̄s confitef̄ se pec-
casse. q̄d tū ip̄e reprobat. r̄ q̄n-
p̄ locutiōez d̄ peccatis cōfes-
sis p̄t deuenire p̄ se vel p̄ acci-
dens directe vel indirecte. v̄l
p̄ quēcunq̄ aliū modū in ali-
quā cognitionem vel dubita-
tionem vel op̄inationem vel
suspicionem de confessione. v̄l
inq̄ntū potest ei euenire detri-
mentū in aia siue in corpe. si-
ue in fama possessionibus v̄l
amicis. v̄l p̄p̄t h̄ scandalū
in pp̄lo generari. vel cōfessio
magis odiosa vel nimis dila-
ta. v̄l maḡ onerosa vel min⁹
p̄ciosa reputari d̄ p̄fessor ab
hmōi locutōibz abstinere. et
quia raro vel nunq̄s pōt con-
tingere qui ex reuelatōe pctō-
rū in confessione scitozum. r̄

non p̄ aliam viā possit sequi
aliq̄d de p̄dictis incōueniēti-
bus. q̄uis forte nulluz p̄in-
gat. debz multū cauere q̄ nō
dicat peccata audita in p̄fes-
sione q̄ntūcunq̄ generaliter
loquat̄. v̄l quō dicat D̄ Pe.
Et magister humber⁹ dic̄ q̄
cauendū ē ne vnq̄s dicat q̄s i
sermone vel in alia locutiōe.
Ego audiui hunc casū in cō-
fessione. nec vnq̄s etiam debz
dicere q̄ in illa abbazia v̄l ca-
stro vel villa vel ciuitate in q̄
bus audiui confessiones fuit
multa peccata. r̄ hmōi. quia
propter hoc credūt simplicet̄
q̄ hoc sit reuelare p̄fessionem
q̄uis nō reuelēf̄ p̄ ista verba
Nisi ex hmōi locutiōe possēt
peccatū alicui⁹ dephēdi. di-
cēdo aūr. Iste est mihi p̄fess⁹
sua pctā. nō est reuelare qz nil
ponit in palā. qz si dixerim⁹.
qz pctm̄ non habemus rē.
S; dicēdo sibi fuisse p̄fessū
de magnis r̄ mltis pctis h̄ ē
reuelare p̄fessionem fm̄ p̄fē.
q̄ Bona autē alicuius opa q̄
q̄s scit ex p̄fessiōe. puta qz est
virgo. v̄l quia nunq̄s pecca-
uit mortalr̄. r̄ hmōi l; dicere.
nisi qz ex h̄ q̄ vnus laudat̄ d̄
hmōi q̄si alterius pctm̄ reue-
let cū nō laudat̄ de codē. quia

quod de vno dicitur de alio negatur
 dist. xxv. c. q̄lis. Un̄ si de duo-
 bus p̄fiteribz dicitur p̄fessor q̄
 est h̄go t̄t statim suspitio cō-
 tra aliū si idē nō diceret. Un̄
 Pe. d. pal. ista dicitur. et mgr̄ hum-
 berius dicitur simplr̄ abstīnēduz
 ab hm̄oi locutōibz. addēs eti-
 am q̄ p̄fessor debet cauere ne
 vn̄q̄ p̄ aliq̄d gen̄ p̄cti osten-
 dat p̄fiteri minorē familiari-
 tatē vel signū mioris dilecti-
 onis. Alia q̄ dicūt in p̄fessio-
 ne nec p̄ctā. nec valētia duce-
 re in manifestatōz p̄fiteri. pu-
 ta q̄ in tali terra sūt bona vi-
 na n̄ cadūt s̄ sigillo p̄fessōis
 ¶ Quid sciendū q̄ p̄fessor in-
 diget p̄silio sup vno cāu.

Nota etiā q̄ q̄ p̄fessor
 n̄ indiget p̄silio alterius
 nisi habeat l̄niam a cō-
 fitente de p̄sona manifestan-
 da d̄z loqui ita obscure et cau-
 te et a remotis vt nullo modo
 p̄sulens vn̄q̄ possit imagina-
 ri de p̄sona. Unde d̄z p̄fide-
 rare p̄sonam et tps idoneum
 nā si q̄s audierit vnū clericū
 adueniente. si p̄fessor vadat
 subito ad interrogandū d̄ ali-
 qua symonia et hm̄oi. nonne
 satis pbabiliter et q̄si violen-
 ter habebit ille suspicari d̄ il-
 lo clerico. et ideo in hm̄oi ma-

gna cautela est adhibēda q̄ si
 p̄fessor nesciret vl̄ n̄ poss̄ ca-
 sū exp̄mere sup q̄ indiget p̄si-
 lio q̄n ille p̄sultor intelligeret
 p̄sonā et illa non vult sciri d̄z
 ire ad aliū p̄ p̄silio. q̄ si aliuz
 sufficientem habere non p̄t
 nō se itromittat. Un̄ petr̄ d̄
 pal. dicit. Si nō posset p̄fite-
 ri p̄ctm̄ p̄p̄riū nisi dicēdo all-
 q̄d p̄ctm̄ p̄ q̄d manifestat cō-
 fessio alterius. nō d̄z illud cō-
 fiteri. etiā si esset mortale. q̄a
 sufficit tūc p̄tricio cū p̄posi-
 to p̄fiteri q̄n ip̄e habebit co-
 p̄iam talis sacerdotis. cui il-
 lud p̄ctm̄ suū p̄fiteri nō ma-
 nifestet alteri p̄fessio. Rō est.
 q̄ fortior est obligatio ad re-
 landū q̄ ad p̄fiteri. Si q̄s
 aut̄ reuelat in p̄fessione debi-
 ta sua et credita sua. et hm̄oi.
 Et q̄n. et an̄ sacerdos possit
 al̄s reuelare. vide d̄ hac mate-
 ria plene in tertia pte summe
 Explicit tractat̄
 de confessoze.

Incipiūt tri-
 ginta sex excoīcatōes reserua-
 te sedi ap̄lice tam a iure q̄ p̄
 p̄cessum. siue p̄ extrauagātes
 et breuiter recollectē. Deinde
 sequunt̄ excoīcationes